

ZRÓDŁA FINANSOWANIA ZAOPATRZENIA W POMOCY TECHNICZNEJ

Zgodnie z art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej jest równy dla wszystkich obywateli. Świadczenia jednak są różne, zarówno technicznie jak i finansowo, tak, jak różne są potrzeby osób wymagających pomocy zdrowotnej.

Jednym ze świadczeń zdrowotnych przysługujących ubezpieczonym osobom, które mają problemy z codziennym funkcjonowaniem w granicach normy fizjologicznej jest zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Sprzęt ten jest dostępny na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. nr 210 z dnia 27 września 2004 r., poz. 2135) i dwóch rozporządzeń Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2005 r. Nr 275 poz.2732 i Nr 276 poz.2739).

Te akty prawne zawierają:

- wykaz i limity cen dla przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych
- wskazania medyczne do przyznawania limitu
- specjalność lekarza uprawnionego do wystawiania zlecenia o wydanie sprzętu
- wysokość udziału własnego pacjenta w limicie ceny zakupu
- okres użytkowania poszczególnych rodzajów sprzętu.

Narzucenie sztywnych limitów cen sprzętu nieaktualizowanych od 4 lat powoduje, że często osobom potrzebującym brakuje środków finansowych na zakup pomocy ze źródeł ubezpieczenia zdrowotnego. Jeśli jest to zaburzenie krótkotrwa-

łe, problem mija z chwilą powrotu do zdrowia.

Jeżeli uszkodzenia organizmu powodują trwale dysfunkcje organizmu, a rehabilitacja staje się długotrwałym procesem, po uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności ubezpieczony może liczyć na dodatkową pomoc ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Dz. U. z 1997 r. Nr 123 poz.776.

Powołany do pomocy osobom niepełnosprawnym PFRON nie jest jednak w stanie zapewnić wszystkim potrzebującym wystarczających środków finansowych (nie jest to pomoc obowiązkowa).

O dofinansowanie ze środków PFRON może ubiegać się osoba posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, której miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1.540,74 zł (2.002,96 zł na osobę samotną) i która złoży odpowiedni wniosek wraz z fakturą potwierdzającą zakup sprzętu we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Pomimo przyznawanej pomocy w wysokości do 150% wartości limitu określonego w rozporządzeniach

Przykłady dofinansowania ze środków NFZ i PFRON:

Proteza kończyny dolnej

Koszt protezy 10.000 zł
limit 3.000 zł
bez odpłatności pacjenta
Dofinansowanie PFRON:
 $150\% \times 3.000 \text{ zł} = 4.500 \text{ zł}$
Łącznie NFZ i PFRON:
 $3.000 \text{ zł} + 4.500 \text{ zł} = 7.500 \text{ zł}$

Obuwie ortopedyczne

Koszt obuwia 600 zł
limit 210 zł
30% odpłatności pacjenta
= 63 zł
Dofinansowanie PFRON:
 $150\% \times (210 \text{ zł} + 63 \text{ zł}) = 409,50 \text{ zł}$
Łącznie NFZ i PFRON:
 $147 \text{ zł} + 409,50 \text{ zł} = 556,50 \text{ zł}$

Wózek inwalidzki

Koszt wózka 8.000 zł
limit 1.800 zł
bez odpłatności pacjenta
Dofinansowanie PFRON:
 $150\% \times 1.800 \text{ zł} = 2.700 \text{ zł}$
Łącznie NFZ i PFRON:
 $1.800 \text{ zł} + 2.700 \text{ zł} = 4.500 \text{ zł}$

dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego, często rzeczywista wartość sprzętu jest tak wysoka, że niepełnosprawny musi liczyć się z tym, że do zakupu sprzętu trzeba będzie dołożyć sporą kwotę.

W bieżącym roku na ten cel przeznaczono mniej środków niż w latach poprzednich, dlatego mniej osób skorzysta z takiej pomocy.

Szczególnie trudna jest sytuacja rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, gdyż te będąc w fazie wzrostu i rozwoju potrzebują coraz to nowych pomocy technicznych, a rodzice pragną

Liczba przedmiotów dofinansowana ze środków PFRON we Wrocławiu w poszczególnych latach.

Nazwa przedmiotu	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	I-VIII 2009r.
wózek inwalidzki	97	101	128	83	30
obuwie ortopedyczne	304	396	516	457	166
protezy kończyn dolnych	77	85	103	128	28
protezy piersi	17	29	36	23	11
poduszki przeciwoleżynowe	6	12	26	6	2
materace przeciwoleżynowe	35	57	53	41	8
aparaty słuchowe	839	629	647	953	35

wyposażyc pociechy w jak najlepszy sprzęt, aby dać dziecku maksymalne wsparcie rehabilitacyjne.

Sprzęt przeznaczony dla niepełnosprawnych dzieci również limitowany jest przez Narodowy Fundusz Zdrowia, jednak **limity cenowe są zbyt niskie** oraz ilość i asortyment pomocy technicznych nie zawsze odpowiada potrzebom dzieci.

Dlatego obok sprzętu limitowanego dzięki środkom PFRON rodzice mogą zaopatrzyć dziecko w sprzęt techniczny wykorzystywany w aktywnej rehabilitacji. Środki uzyskać można poprzez podpisanie umowy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie właściwym dla miejsca zamieszkania niepełnosprawnego. W sytuacji, gdy rodzina z niepełnosprawnym dzieckiem (lub sama osoba niepełnosprawna) jest w trudnej sytuacji finansowej, z pomocą przychodzi Ośrodki Pomocy Społecznej. Pracownik socjalny znający sytuację rodziny powinien sam wskazać możliwości pomocy przy zakupie niezbędnego sprzętu. Zasiłki z pomocy społecznej są przyznawane w trybie decyzji administracyjnej osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 351 zł netto, a

w przypadku osoby samotnej – 477 zł netto.

Dostęp do nowoczesnego sprzętu technicznego uzależniony jest od zaradności opiekuna lub samej osoby niepełnosprawnej. Środki na ten cel można zdobyć także z innych źródeł, takich jak fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, których fundusze pochodzące przede wszystkim z darowizn są przydzielane uznaniowo.

Jasne i czytelne zasady dysponowania środkami przeznaczonymi na pomoc pracownikom posiadają fundusze celowe: Zakładowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej, Zakładowy Fundusz Rehabilitacji w zakładach aktywności zawodowej.

Akcyjnie do pomocy włączają się także prywatni sponsorzy, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe. Aby zdobyć fundusze z tych źródeł należy wykazać się dużą aktywnością.

Zdobywanie finansów na cele związane z zaopatrzeniem w sprzęt techniczny wspomagający codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych nie jest jedynym problemem rodzin dotkniętych niepełnosprawnością. -

Z obserwacji prowadzonych w ostatnich latach wynika, że **brakuje doradców w zakresie doboru sprzętu** zarówno na poziomie leczenia szpitalnego jak i rehabilitacji leczniczej i społecznej. W sklepach oferujących sprzęt pracuje zbyt mało fachowców, a **asortyment wystawionego sprzętu jest bardzo ograniczony**.

Większość pomocy technicznych powinna być dobierana bardzo indywidualnie, co wymaga od sprzedawcy wiele umiejętności i kompetencji w zakresie wiedzy z zakresu nauk medycznych.

Zaproponowany przez sprzedawcę sprzęt powinien być przetestowany przez późniejszego użytkownika w różnych warunkach funkcjonalnych.

Dobór pomocy technicznych jest najważniejszym czynnikiem stanowiącym o aktywności osoby z niepełnosprawnością: dziecku – pozwala na właściwą edukację, osobie pracującej – na aktywną pracę, a seniorowi – na godną aktywną „jesień” życia.

Ewa Wójcik

*Kierownik Wrocławskiego Zakładu
Aktywności Zawodowej*